

pana, ki sta prišla h konferenci kot gosta. Ker ni mogel c. kr. okrajni glavar zaradi mnogih uradnih poslov posejati konferenco nas je dal po gospodu predsedniku najsrčneje pozdraviti. Istotako sta se opravičila neka druga dva odlična gospoda. Gospod predsednik se spomni v vznesenih besedah umrlih tovarišev Trampuža in Praprotnika, nadučitelja v pokoj. Prav tako se spomni v svojem govoru pred kratkim preminulih bivših udov okrajnega šol, sveta in prijateljev učiteljstva, t. j. A. Muhe, I. Ravbarja in Kocjana. Učiteljstvo se dvigne ganjeno raz sedeže in kliče pokojnim: Slava njih spominu! Dutovljanski župan pozdravi navzoče učiteljstvo, želeč mu obilo uspehov na zborovanju. Namestnikom predsednika je bil imenovan tov. Tomšič, nabrežinski nadučitelj, zapisnikarjema si na učiteljstvo izvoli tovariša Pečka in Caharijo. V svojem poročilu se je gospod nadzornik izrekel pohvalno, zakaj učiteljstvo sežanskega okraja si vestno prizadeva izpolniti važno svoj nalog. Referat tov. Hreščaka: »V koliko se dajo reformna stremjenja risanja uveljaviti v naših šolah« je bil kaj dobro premišljen in izdelan. Navzoči so besedo za besedo z največjo pazljivostjo poslušali ter tudi ob koncu govornika z aplavzom pohvalili. Potem je prišlo poročilo ravnatelja Berginca in tovariša Pahorja o okrajnih učiteljskih knjižnici. Opoldne je šlo učiteljstvo k skupnemu obedu v gostilnico g. Ukmarja. Ob dveh popoldne se je konferenca nadaljevala. Tovariš Ravbar nam je podal »Nekaj misli o metodi in načrtih za pouk petja v naših šolah«. Nato je poročal tov. Kosovel, nadučitelj tomajski, o učni snovi iz petja. Poročilo je bilo sprejeto s pohvalo vsega navzočega učiteljstva. Končno si izprosi besedo tovariš A. Fakin. V vznešenem govoru opiše težave svojega 40letnega službovanja ter se v srce segajočimi besedami poslovi od stanovskih tovarišev, preden gre v zaslužen pokoj. Gospod nadzornik želi osivelemu, zaslužnemu nadučitelju, da bi še mnogo srečnih in veselih let užival trdo prisluženo pokojnino. — Ko je bil dnevni red končan, zahvali gospod predsednik navzoče na vztrajnosti in obilni udeležbi na razgovorih in sklence konferenco ob 4. popoldne. Tov. Tomšič zahvali v imenu vsega učiteljstva gospoda predsednika na izbornem vodstvu konference in za podeljene nasvete.

Tržaške vesti.

—t— **Zavedne slovenske učenke.** Laški plakaterji so hoteli v soboto nalepiti na slovensko šolo v Trstu sramotilen lepak proti Slovincem. Slučajno je prišlo mimo več slovenskih učenk, ki so lepak strgale s slovenske šole, češ, da Lahi nimajo pravice lepiti svojih lepakov, še najmanj pa tako sramotilnih na zasebno slovensko last. Plakaterji so odšli, ne da bi izvršili svojega zlobnega namena. Medtem se je nabralo okolo odločnih slovenskih deklic kakih 100 laških pobalinov, ki so deklice dejansko napadli. Deklice so zbežale v šolo, laški pobalini so drli za njimi celo v vežo, kjer pa jih je neljubo sprejel šolski sluga z metlo in jih napodil.

—t— **Obrtna šola v Trstu.** Lahi imajo obrtne šole v Trstu, imajo jih tudi Nemci, le Slovenci, ki tako krvavo potrebujejo svojo obrtno šolo, je vključ neštetim spomenicam in prošnjam še vedno nimajo. Slovenstvo, posebno delavstvo, je zaradi tega silno ogorčeno in smatra tako zatiranje napredka slovenskega življa za naravnost nesramno. Slovenci prirede zaradi tega v kratkem protestni shod, in sicer na Velikem trgu pred namestnikovo palačo, da tam dvignejo svoj glas in zahtevajo svoje pravice, ki se jim tako nesramno kratijo.

—t— **Odbor »Slovenske obrtne nadaljevalne šole v Trstu«** se iskreno zahvaljuje gospodom pekovskim mojstrom v Trstu za znesek 162 K, ki so ga izročili po svojem zastopniku g. Vinku Škerku kot čisti dobiček letošnjega v korist naši »Slovenski obrtno-nadaljevalni šoli« pririje-nega plesa! — Slava zavednim pekovskim mojstrom! Upamo, da bodo v prihodnjem šolskem letu tudi mojstri drugih obrti, ki so imeli koncem letošnjega šolskega leta na »Slovenski obrtno-nadaljevalni šoli« 28 svojih vajencev, posvečevali tej prepo-trebni šoli svoje dobrohotno zanimanje.

Istrske vesti.

—i— **Učiteljskišniki iz Kastva** so posejeli Gorico, iz Gorice so odšli na Bled in v Ljubljano in od tam zopet domov. Pozdravni včer je bil pri Jelenu v Gorici. Koncert so priredili goriški učiteljskišniki. Prišlo je precej občinstva.

—i— **Dijak VIII. razreda c. kr. gimnazije v Pazinu** so priredili v soboto, dne 7. t. m., ob 8. in pol zvečer koncert s predstavo v dvorani »Narodnega doma« na korist »Dijaškega podporn. društva«.

—i— **Družba sv. Cirila in Metoda za Istro** je imela skupščino 8. t. m. v Kršanu. Skupni dohodek je v preteklem poslovnem letu znašal 225.000 K, v tem pa je všteta vsota 70.000 K, ki jo daje vlada za vzdrževanje šol v Pulju, Cresu in Lošinj. Da ni bilo te vsote, bi društveni dohodki znašali za 20.000 kron manj kot lani. Družba vzdržuje 55 hrvaških šol s 75 učnimi osebami. Preteklo leto je družba otvorila osem novih šol z 12 učnimi osebami.

—i— **Novo italijansko politično društvo v Istri.** Dne 1. junija so imeli v Poreču shod pristaši nove laške politične struje. Ustanovili so novo politično društvo »Unione Nazionale« (Narodna zveza) ter mu izvolili odbor. Predsednik mu je znani »prijatelj« Hrvatov in Slovencev, dr. Felice Bennati iz Kopra, podpredsednika za dr. Jakob Amoroso iz Poreča in dr. Kozma Albanese iz Pulja. V odboru so nadalje: Livij Benardelli iz Rovinja, dr. A. Corazza iz Motovuna, dr. Franco Dapas iz Vrsara, Italo de Franceschi iz Umaga, Italo Gabrieli iz Pirana in Viktor Mrach iz Pazina. Sami ljudje, s katerimi je vsaka narodna sprava v Istri nemogoča!

Koroške vesti.

—k— **Pačenje slovenskih krajevnih imen.** Koroški Nemci so popačili mnogo lepih slovenskih krajevnih imen. Najtežje delo so imeli s pačenjem gorskih slovenskih imen. Ravnatelj Jahne je pred par leti izdal celo brošuro naravnost izmišljeni, umetno narejenih krajevnih imen. Tako je med drugim imenoval Grlovc v Karavankah Ferlacher Horn, Zelenico pa — Spinatogel, Izraza Ferlacher Horn se je začela posluževati tudi že uradna »Klagenfurter Zeitung«, da pa bodo čitatelji vedeli, kaj je to, pristavlja v oklepju slovensko ime, izgovorjeno v dialektu, »Harloutz«.

—k— **Ogroženim bratom!** Kdo so ti bratje, kaže jasno Südmarkina podružnica za Velikovski okraj. Tu je bil namreč prošil za podporo neki Nemeč po rodu in krvi, a odbor je prošnjo zavrnil po prizadevanju nekega odbornika, češ, da se denar rabi za druge narodne namene, ter daje neumno in grdo, ako Nemeč zahteva od Südmärke podpore! Omeniti je le še treba neumnega delovanja te podružnice, ki je baje razdelila v Velikovškem okraju eno leto 30.000 K podpor. Res velikanska vsota in le čudež, da se že ves okraj ni pogreznil v Nemštvu!

Splošni vestnik.

Obletnica Aškerčeve smrti. Pretekli terek je minulo leto, odkar je umrl v Ljubljani slavni slovenski pesnik-epik Anton Aškerc. Usoda je hotela, da ni doživel zmagovite balkanske vojne, v kateri so združeni balkanski Jugoslovani strli za vedno krutega Turčina in ga pregnali iz Evrope. Maščevano je Kosovo polje! Časten spomin pesniku velikanu, ki je v svojih pesmih s proroškim duhom naznanjal maščevanje naših balkanskih bratov nad Turčinom.

Slovenski časnikarski kongres v Skopju. Predsednik srbske časnikarske zveze Branislav Nušič sklicuje za prihodnje dni izredno skupščino srbske časnikarske zveze, ki bo apelirala na »Slovensko časnikarsko zvezo«, naj bo letos jeseni slovenski časnikarski kongres v Skopju, in to tembolj, ker mesto za letošnji kongres še ni določeno.

1645 oseb je izstopilo iz katoliške cerkve. Češki listi poročajo, da je češka organizacija anarhistov pričela z vso vnemo agitacijo za izstop iz katoliške cerkve. Do 20. maja je na severnem Češkem izstopilo 1645 oseb iz katoliške cerkve.

Konec šolskega leta. Poslanec dr. Lukacsky je bil pri naučnem ministru in ga prošil, da bi se končalo letošnje leto v soboto, dne 5. julija. Minister je obljubil, da se bo v nekaj dneh glede te prošnje odločil.

Klerikalni list o koritarstvu. »Zora«, glasilo katoliško-narodnega dijaštva, piše pod naslovom »Poglobimo versko življenje v naših vrstah« sledeče: »V začetku našega dijaškega organizacijskega življenja so se priglašali za naše bojovnike le tisti tovariši, ki so bili res globoko verni in ki so se to svoje prepričanje upali tudi javno izpovedati in je zagovarjati; svoje krščanstvo so tudi praktično izvajali. Ti pristaši so bil res značajni in neomahljivo so ostajali zvesti svojim načelom. Katoliška stranka se je okrepila, šla je od

zmage do zmage. Ta moč katoliške stranke ima pa vidno svoje slabe posledice. Vedno so bili na svetu ljudje, čijih ideal ne seže preko trebuha in njihovih potreb. Koritarstvo se je začelo pri stranki in to se čuti v tem in onem slučaju tudi v dijaški organizaciji.« Tako je moralo tudi glasilo katoliško-narodnega dijaštva priznati, da je klerikalna stranka pravi eldorado za razne štreberje in koritarje. Kaj porečejo k temu Slomškariji?!

Angleški učenjak. V Londonu je umrl v starosti 79 let John Lubbock lord Avebury, znan prirodoslovec in zgodovinar, eden prvih učenjakov na Angleškem. Mož je bil v svoji mladosti bankir in se je pozneje posvetil znanosti.

Uspeh slovenskega rojaka. Z Dunaja nam poročajo: Dr. Emil Brezigar, član narodno-gospodarskega seminarja znanejšega učenjaka dvor. svet. prof. Philippoviča, je predaval v krogu znanstvenikov dunajske univerze o »Primerjavi konjunkturnega valovanja v nemškem in avstrijskem gospodarstvu tekom zadnjih 16 let«. Predavanje je imelo velik uspeh, in v debati, ki mu je sledila, se je splošno podujarjala znanstvena dovršenost in točnost Brezigarjevih izvajanj. Prof. Philippovič se je našemu mlademu znanstveniku zahvalil »za točno, izčrpno in duhapolno delo« ter ga pozval, da priobči svoja raziskavanja v posebni knjigi. — Dr. Brezigar se pripravlja za vseučiliško kariero, ki mu je po mnenju merodajnih znanstvenih krogov tudi na vsaki neslovanski visoki šoli zasigurana.

O jugoslovanskih jezikih se izraža neki slovanski učenjak v »Südslavische Rundschau« tako-le: »Med Jugoslovani govoriti o »jezikih« je težko, zakaj vsi Jugoslovani med Adrijo in Črnim morjem tvorijo po Vatroslavu Jagiću jezikovno celoto, verigo organsko drug v drugem se prelivajočih narečij, da je zaradi tega skoro nemogoče določiti, kje eno narečje nehava in kje se pričinja drugo. Jugoslovani so si med sabo tako sorodni, da bi lahko imeli en skupni književni jezik. Razloček med makedonsko slovanščino in slovenščino je nesporno mnogo manjši kakor med severnonemškim in bajuvarskim ali med siciljanskim in lombardskim narečjem.« — To je čista resnica. In da sta si makedonska slovanščina in naša slovenščina izredno sorodni in podobni, dokazuje ta-le resničen dogodek. Pred leti se je mudil v Belgradu turški major Gjafer Tajar bej, poveljnik turške posadke v Prištini na Kosovem polju. Gjafer Tajar bej je poleg turškega jezika govoril tudi francosko in ono slovensko narečje, ki ga govore v Makedoniji. Turškemu majorju na čast so priredili v Belgradu banket. Na tem banketu so govorili razni govorniki, seveda v srbskem jeziku. Na tem banketu je bil slučajno navzoč tudi neki Slovenec, ki so ga navzoči naprosili, naj tudi on izpregovori v svoji materinščini. Slovenec je ustregel splošni želji ter imel kratek slovenski govor. Po tem govoru je Gjafer Tajar bej stopil k Slovencu ter pred vso družbo izjavil, da je slovenskega govornika najbolje razumel, dasi ni prej v življenju še nikoli slišal slovenske govorice.

Avstrijski generalštabovec — ruski vohun. Afera Redlova je vzbudila po vsem svetu veliko senzacijo. Slika o njegovem samomoru priobčuje »Slov. Ilustr. Tednik«. Nadalje priobčuje sliki o M. Vremšku, dijaku v Idriji, ki je nenadoma umrl v šolski sobi; uživanje opija na Francoskem; o slovenskem pevskem društvu Bled v East Conemaugh v Ameriki; o vprizoritvi opere »Prodana nevesta« na prostem v Šarki pri Pragi itd., itd. »Slov.

Ilustrovani Tednik« je res zelo zanimiv časopis in bi naj ne manjkal v nobeni slovanski rodbini.

Razgled po šolskem svetu.

— **Škrlatica v Kromerizu.** Iz Kromeriza poročajo, da je obolelo tam v zadnjih tednih čez 80 oseb za škrlatico. Do sedaj je umrlo 9 bolnikov. Vse šole so zaprte.

— **Dijaška demonstracija v Zagrebu.** Dne 9. t. m. na »dječji dan«, ki je bil ob enem obletnica atentata na Cuvaja, se je zbralo na Zrinjevcu okoli 200 akademikov, ki jih je policija zaradi raznih vzkljkov razpršila.

— **Nemčija za nemški »Schulverein«.** Zadnji čas je dobil nemški Schulverein 320 novih podpornih članov v Nemčiji. Tako nemška marka vedno bolj sili v avstrijsko slovanstvo — Schulvereinovi postovalni učitelji (posebno Hoyer) zadnji čas govore na zborovanjih v Nemčiji in se nič ne brigajo za društvena pravila in za po teh pravilih določeni delokrog. Kaj bi bilo, če bi kak Slovenec šel govorit za naše narodnobrambne namene v Rusijo ali Srbijo in ondi pobiral rublje in dinarje za one šole, ki nam jih država noče dati, dasi imamo zanje postavno pravico? Nemci pa imajo vsega preveč in vendar hodijo še preko črno-žolnih kolov iskat denar za potujčevanje avstrijskih podanikov!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Silv. K.: Pošljite! Kaj pa delajo — premorde glave? Pozdrav!

Jubilejska samopomoč.

Tov. Adolfu Sadarju je dne 9. t. m. umrla soproga ga. Cecilija Sadar. Ker je bila članica našega društva, se je imenovanemu tovarišu v smislu § 3. društvenih pravil izplačala podpora v znesku 502 K (petsto in dve kroni.)

V kratkem prejmete člani položnice, potom katerih blagovolite plačati po § 4 društ. pravil za prihodnji slučaj smrti.

Veliko društvenikov ima še zastanke; prosijo se, da jih takoj poravnajo, če ne, se bo ravnalo z njimi po § 5 društ. pravil.

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani.

registrovana zadruga s omejenim imstvom.

Promet do konca maja K 72.202'46.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2. — 1/3. popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 30 h v pošt-nih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Snažno se oblači vsa rodovina, ki si naroči zbirko vzorcev iz češke tkalnice

Marije Jirsové

učiteljeve soproge, v Novém Hradku p. Met. (dobaviteljica dež. osrednje zveze učiteljskih društev v Češkem kraljestvu).

Dobiva se 2—8 m dolgih odrezkov cefira kanafasa, flanele, platna, modrotiska itd. Zavoji 45 m za 18 K, najlepša kvaliteta 40 m za 20 K franko, franko, tudi polovica zavoja za 9, oziroma 10 K.

Blago je stalnobaravno in močne kakovosti. Naročite in ostanite stalni odjemalci. Vzorci blaga zastojn in franko.

Prvo splošno uradniško društvo avstro-ogrske monarhije

na Dunaju, I., Wipplingerstrasse št. 25.

je ena največjih in najstarejših zavarovalnic za življen v monarhiji in izvršuje zavarovanja za življenje in rente v vseh kombinacijah.

Za izboljšanje gospodarstvenega stanja, za preskrbljenje prihodnosti navezano je posebno učiteljstvo na samopomoč potom zavarovanja življenja; ugodnosti, ki jih nudi v tem obziru Uradniško društvo, pa tudi humanitetnemu delovanju namenjene uprave Uradniškega društva kažejo učitelju, da mu je najboljšje, če se oklene Uradniškega društva. Iz pravega spoznanja teh ugodnosti pridružila so se

največja učiteljska društva

Avstro-ogrske Uradniškemu društvu.

Silno ugodni zavarovalni pogoji. Nizke premije. Izplačevanje nemudoma in brez odbitka.

Garancijsko premoženje koncem I. 1912 . . . . . 84 milijonov kron

Stanje zavarovanj koncem I. 1912 . . . . . 222 milijonov kron

Izplačanih zavarovanj do konca I. 1912 . . . . . 121 milijonov kron

Pojasnila daje brezplačno in, ne da bi vprašalec prevzel kake obveznosti

Glavni zastop uradniškega društva

za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu, RadetzkystraBe 10.